

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Zdzisław
Nazwisko: Czaplicki
Miejsce urodzenia: Ostrołęka
Data urodzenia: 23-01-1930
Imię ojca: Władysław
Imię matki: Jadwiga
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Zdzisław Czaplicki pseud. "Pingwin" (w roku 1948 uczeń 3 klasy gimnazjum mechanicznego w Ostrołęce) figuruje wraz z innymi żołnierzami i współpracownikami niepodległościowego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach śledczych UB z PUBP Ostrołęka i WUBP w Warszawie z lat 1948-1950. Akta te dot. przede wszystkim (18-letniego wówczas) Zdzisława Czaplickiego i jego szkolnego kolegi Jarosława Anucińskiego (s. Edwarda, ur. dn. 23.04.1930) jako "podejrzanych" i następnie "oskarżonych" o "przynależność do nielegalnej organizacji" Narodowe Zjednoczenie Wojskowe. To oskarżenie dot. działalności ww. w konspiracji NZW na terenie Ostrołęki i pow. Ostrołęka w okresie od początku stycznia 1948 do sierpnia 1948 (Zdzisław Czaplicki pseud. "Pingwin" został zatrzymany i aresztowany przez UB w dniach 18-19 sierpnia 1948). Akta te zawierają m.in. protokoły przesłuchań ww. i innych osób "podejrzanych" i świadków oraz odpis wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z dn. 28.12.1948. Wyrokiem tego wojskowego sądu Zdzisław Czaplicki został skazany w dn. 28.12.1948 na karę śmierci (następnie zamienioną na karę dożywotniego więzienia).</p>	IPN BU 0203/2328 (33965/II).	
<p>W tzw. kartotece skazanych (prowadzonej od roku 1956 przez Centralny Zarząd Więziennictwa Ministerstwa Sprawiedliwości w Warszawie) zapisano, że skazany dnia 29 grudnia 1948 na "dożywocie" Zdzisław Czaplicki został zwolniony z więzienia w Strzelcach Opolskich w dniu 19 sierpnia 1957 (na podstawie wcześniejszej amnestii). W tej kartotece zapisano także, że Zdzisław Czaplicki przebywał w więzieniu w Strzelcach Opolskich od dnia 27.08.1955, a wcześniej, tj. od roku 1949, przebywał w więzieniach we Wronkach i następnie w Rawiczu.</p>	IPN BU 2449/1, wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.	

Zdzisław Czaplicki figuruje jako "więzień" w licznych aktach ewidencyjnych i administracyjnych prowadzonych w kolejnych komunistycznych więzieniach MBP we Wronkach i następnie w Rawiczu w latach 1949-1955 i zatytułowanych "Księga główna więźniów" i "Skorowidz więźniów".

IPN Po 3/36, IPN Po 3/38 (19/165), IPN Po 3/42, IPN Po 3/43, IPN Po 3/45, IPN Po 3/46.

Zdzisław Czaplicki figuruje jako "szeregowiec" w aktach prowadzonych w Wojskowej Komendzie Uzupelnień w Ostrołęce i zatytułowanych "Kartoteka Ewidencyjna" (żołnierza LWP). W tej kartotece zapisano między innymi, że "szeregowiec Czaplicki Zdzisław" s. Władysława, ur. dn. 23 stycznia 1930 r., w dniu "11 X 57 r." został zakwalifikowany przez wojskową komisję jako "zdolny do służby liniowej" i następnie tego samego dnia "zaliczony do rezerwy".

IPN BU 2470/1626 (35).

Zdzisław Czaplicki figuruje (wraz z kilkunastoma tysiącami innych osób) w aktach Wojskowej Służby Wewnętrznej (WSW) z lat 1985-1986 zatytułowanych "Teczka nr 4. Archiwum Szefostwa WSW". Akta te zawierają między innymi "protokół zniszczenia nr 89" - dot. zniszczenia w sierpniu 1986 tysięcy teczek akt tajnych współpracowników i tajnych informatorów WSW oraz tysięcy osób i żołnierzy rozpracowywanych przez jednostki WSW w latach 1950-ch i 1960-ch. Zdzisław Czaplicki figuruje w obszernym wykazie ww. osób i żołnierzy pod numerem 10932. Zapisano w nim między innymi, że akta dot. Zdzisława Czaplickiego należały do kategorii "ARG", tj. „Akt Rozpracowania Grupowego" (ARG) i nosiły numer archiwalny E-2 / 4503 (akta te zostały zniszczone w sierpniu 1986). Te akta i zapisy wskazują, że Zdzisław Czaplicki w okresie po zwolnieniu go z więzienia (dn. 19 sierpnia 1957) był inwigilowany i rozpracowywany przez komunistyczną WSW.

IPN BU 00197/82 (218).

Zdzisław Czaplicki pseud. "Pingwin" figuruje w aktach ewidencyjno-operacyjnych SB z KW MO w Warszawie z lat 1958-1959 zarejestrowanych jako "Sprawa ewidencyjno-obszernyjna" (nr rej. 2583). W roku 1958 i 1959 Zdzisław Czaplicki, w okresie po zwolnieniu go z więzienia (w dn. 19 sierpnia 1957), był obserwowany i inwigilowany przez SB z Wydz. III KW MO w Warszawie.

IPN BU 0227/374 (62654/II).

Zdzisław Czaplicki pseud. "Pingwin" i "Sławek", w latach 1945-1948 uczeń gimnazjum w Ostrołęce, figuruje w aktach KS MO w Warszawie z roku 1977 zatytułowanych "Charakterystyka nr 61". To opracowanie dot. zbrojnych struktur NZW z terenu pow. Ostrów Mazowiecka, części pow. Łomża i części pow. Ostrołęka z lat 1945-1951 (komenda powiatowa NZW krypt. "Olkusz" i komenda powiatowa NZW krypt. "Podhale"), w tym partyzanckiego oddziału NZW pod dowództwem por. Zbigniewa Żwańskiego pseud. „Noc”. Akta te zawierają m.in. charakterystyki tych komend i oddziałów oraz kwestionariusze osobowe żołnierzy NZW - zostały one opracowane w roku 1977 (na bazie materiałów UB z lat 1945-1955) przez Wydział "C" Komendy Stołecznej MO. W kwestionariuszu osobowym dot. Zdzisława Czaplickiego pseud. "Pingwin", "Sławek" (w tomie 2 na str. 39) zapisano między innymi, że ww. to "od stycznia 1948 r. członek drużyny wywiadowczo-dywersyjnej w Ostrołęce podległej dowódcy patrolu PAS NZW >Orzechowi<. Wspólnie z innymi dokonał napadu na urząd pocztowy w Ostrołęce (...) oraz zbrojnego zamachu w pociągu na żołnierzy radzieckich (...). Od kwietnia do czerwca 1948 r. był łącznikiem między patrolami PAS pod dowództwem >Chrobrego< [tj. Edmunda Chrostowskiego pseud. >Chrobry<], a szefem PAS Żwańskim pseud. „Noc”. Od roku 1946 przechowywał nielegalnie pistolet TT. Aresztowany w dniu 19 VIII 1948 r. (...), 29 XII 1948 r. skazany na karę śmierci - zamienioną w drodze łaski na dożywocie". Niżej zapisano, że Zdzisław Czaplicki "zmarł 16 IX 1966 r."

IPN BU 0180/77 t. 1-2 (Charakterystyka nr 61 p. 63).